prism of domestic and foreign legislation. The Law of Ukraine of June 19, 2003 is analyzed. №973-15 "On farming", Commercial Code of Ukraine, Tax Code of Ukraine, etc. legislation that establishes the legal regulation of farms in Ukraine. The authors analyze the provisions of the Law governing the establishment and operation of family farms. These farms to other farms distinguish the following indications: use in their activities of members of the management, which are only members of the same family; their head can only be a member of the respective family, and family farms without legal status – only family member is registered as an individual – entrepreneur and definite agreement on the establishment of the economy. Also, the state of legislation on gaps in the legal regulation of farms was studied.

Keywords: agrarian law; farming; family farming; agrarian legal relations; Agriculture; family farm without the status of a legal entity; agro-industrial complex.

DOI: 10.33766/2524-0323.91.150-159

УДК 343.140.02

Н. В. Хмелевська,

кандидат юридичних наук, адвокат,
доцент кафедри кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова
(м. Хмельницький, Україна)

e-mail: stamp.ua@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-4492-4868>

В. О. Гарматюк,

аспірант Хмельницького університету управління
та права імені Леоніда Юзькова,
головний державний ревізор-інспектор
відділу з питань запобігання та виявлення корупції
Головного управління ДПС у Хмельницькій області
(м. Хмельницький, Україна)

e-mail: vitaliyagarmatyuk@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3867-5049>

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ

У статті проаналізовано підходи до поняття міжнародних стандартів у сфері кримінального судочинства, визначено особливості таких стандартів саме в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів та встановлено проблемні аспекти їх застосування, надано обґрунтовані висновки щодо розкриття поняття «міжнародні стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів» як встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, гарантій здійснення правосуддя щодо фізичних та юридичних осіб у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів та які забезпечують як дотримання прав таких осіб у кримінальних провадженнях, так й організацію діяльності судової влади.

Ключові слова: міжнародні стандарти, правосуддя, кримінальне провадження, корупційний злочин, кримінальне судочинство, гарантії прав.

Постановка проблеми. Частина прогресивних змін, які відбулись у суспільстві останніми роками, відбилися на системі судочинства та судоустрою. Однією з них було внесення змін до низки нормативно-правових актів, якими запроваджувалися нові державні інституції, діяльність яких направлена на запобігання та боротьбу із корупцією та здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях, також запроваджувалося посилення відповідальності за корупційні злочини. Водночас діяльність відповідних органів державної влади та суду заснована на низці нормативно-правових актів, у яких встановлені ряд вимог щодо їх діяльності. Однією з них є застосування міжнародних стандартів забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню міжнародних стандартів забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях присвячені праці багатьох вітчизняних науковців, серед яких: Р. В. Бараннік, Є. В. Білозьоров, О. П. Кучинська, Д. П. Мартиновський, В. П. Паліюк, А. Є. Стрекалов, Т. І. Фулей, Г. Г. Шмельова, С. Є. Щирба та інші. Утім, на сьогодні не акцентовано увагу саме на науковому переосмисленні таких стандартів у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів.

Формулювання цілей. Метою цієї статті є аналіз міжнародних стандартів забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. Для її досягнення необхідно вивчити підходи до поняття міжнародних стандартів у сфері кримінального судочинства, визначити особливості таких стандартів саме в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів та встановити проблемні аспекти їх застосування, надати обґрунтовані висновки щодо розкриття поняття «міжнародні стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів».

Виклад основного матеріалу. Прийнятий у 2012 році Кримінальний процесуальний кодекс розв'язав цілий ряд гострих проблем, які не давали спокою правозахисникам з причини наявності бажання відшукати найоптимальніші шляхи приведення українського судочинства до належного порядку, за якого зі стовідсотковою гарантією забезпечується режим відповідності національних стандартів забезпечення прав людини загальновизнаним міжнародним стандартам [4, с. 6]. Визначення ж Конституцією України головним обов'язком держави утвердження та забезпечення прав і свобод людини, а також проголошення курсу на формування соціальної держави неминуче висувають на перший план проблему захисту прав людини. Упровадження в національну юридичну практику міжнародних стандартів прав людини, які закріплені Конституцією та законами України, потребує не тільки створення відповідного юридичного механізму, а й усвідомлення того, що права людини, її життєдіяльність є найвищою соціальною цінністю [2, с. 22].

Не можна сказати, що наша держава не вживає заходів щодо національної імплементації відповідних міжнародних договорів, а її правозастосовні органи, у першу чергу суди, не застосовують їх принципи, у тому числі положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. До того ж, численні публікації науковців та практиків, проведення семінарських занять із суддями та іншими пра-

цівниками правоохоронних органів, сприяють освоєнню сутності міжнародних договорів взагалі та безпосередньо правової природи Конвенції й практики Європейського суду з прав людини [7, с. 36].

Забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів також передбачає необхідність використання міжнародних стандартів прав із урахуванням деяких особливостей.

Необхідно акцентувати увагу на тому, що науковці по-різному підходять до аналізу та трактування міжнародних стандартів забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях, а дослідження цього аспекту є необхідним для нас у контексті теми статті.

Так Г. Г. Шмельова та Є. В. Білозьоров розглядають міжнародні стандарти через призму міжнародних гарантій. Зокрема, Г. Г. Шмельова зазначає, що Конституція України та інші закони передбачають використання поряд із внутрішньодержавними гарантіями й міжнародно-правові гарантії прав і свобод людини й громадянина. Таким чином, міжнародно-правові гарантії прав і свобод людини й громадянина – це передбачена міжнародними договорами, конвенціями, деклараціями та іншими міжнародними документами система міжнародних норм, принципів, правових й організаційних засобів, умов і вимог, за допомогою яких здійснюється дотримання, забезпечення, охорона й захист прав, свобод і законних інтересів людини [14, с. 102].

А Є. В. Білозьоров визначив, що міжнародні правові акти про права людини містять певні міжнародні гарантії, які закріплені в міжнародних деклараціях, конвенціях, пактах, договорах та інших документах правового характеру і які є обов'язковими для виконання всіма державами. Таким чином, можна стверджувати, що метою міжнародно-правових гарантій є: 1) юридичне закріплення прав, свобод й обов'язків людини та громадянина; 2) створення міжнародних установ й організацій, що повинні забезпечувати реалізацію прав і свобод людини та громадянина, а в разі порушення – сприяти відновленню порушених прав і свобод; 3) здійснення міждержавного контролю за станом забезпечення прав і свобод людини та громадянина. За суттю міжнародно-правові гарантії – це умови для здійснення прав і свобод людиною та громадянином. За змістом міжнародно-правові гарантії – це система засобів й способів, які спрямовані на реалізацію прав і свобод людини та громадянина. Роль і значення міжнародно-правових гарантій визначається тим, що вони створюють необхідні юридичні умови для перетворення закріплених у міжнародно-правових актах прав і свобод людини та громадянина з можливостей на реальність [1, с. 66].

Згідно з тлумаченням С. Є. Щирби, у міжнародно-правових актах поняття «міжнародні стандарти прав людини» використовуються досить часто як засіб політико-правової фіксації універсальної природи прав людини [15, с. 163].

А. Є. Стрекалов визначає, що міжнародні норми в галузі прав і свобод особи прийнято називати міжнародними стандартами. Цим терміном охоплюються різномірні норми, такі як: правила міжнародних договорів, резолюції міжнародних організацій, політичні домовленості (типу Гельсінського заключного акту, документів Віденської й Копенгагенської зустрічей), міжнародні звичаї тощо [11, с. 507]. Водночас, досліджуючи міжнародно-правові стандарти обмеження прав людини, автор наголосив принаймні на двох аспектах: вузькому – про систему міжнародно-право-

вих принципів і норм, що містять обов'язкові для держав приписи щодо можливостей обмеження загально визнаних прав і свобод людини, а також широкому – про сукупність вимог світової спільноти, що відображені в джерелах міжнародного права й документах авторитетних міжнародних установ та організацій щодо можливих обмежень загально визнаних прав і свобод людини. У першому випадку акцент робиться на юридичній силі відповідних стандартів, тоді як у другому – на силі авторитету тих суб'єктів, які їх встановили [11, с. 512].

Схожий підхід щодо визначення через норми і в П. Рабіновича та О. Венецької. Учені зазначають, що міжнародні стандарти прав людини – це закріплені в міжнародних актах і документах, текстуально уніфіковані й функціонально універсальні (для певних міжнародних об'єднань держав) принципи та норми, які за посередництвом вельми абстрактних, здебільшого оціночних, терміно-понять фіксують мінімально необхідний або бажаний зміст і/чи обсяг прав людини, зумовлені досягнутим рівнем соціального розвитку та його динамікою, а також встановлюють позитивні обов'язки держав щодо їх забезпечення, охорони й захисту та передбачають за їх порушення санкції політико-юридичного або політичного характеру [9, с. 24].

Водночас необхідно зауважити, що система міжнародних стандартів прав людини в кримінальному процесі України характеризується певними ознаками: а) головним елементом використання стандартів є людина; б) причина реалізації міжнародних стандартів – охорона та захист її прав і свобод; в) міжнародні стандарти містяться в нормах міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а саме в договорах, що визначають правове становище особи у сфері кримінального процесу, та у вимогах, що пред'являються до кримінальних процесуальних механізмів, які забезпечують охорону прав і свобод громадян у кримінальному провадженні; г) система є динамічною, адже з розвитком «поколінь» прав людини, може доповнюватися новими стандартами; д) систему не можна класифікувати за критеріями норм матеріального або процесуального права, оскільки вона комплексно вміщує їхні норми; е) система міжнародних стандартів прав людини в кримінальному процесі передбачає її відповідність нормам КПК України та іншим законам України, які вміщують кримінально-процесуальні норми [5, с. 61].

Водночас окремі науковці розглядають міжнародні стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях не з точки зору їх змістовного наповнення, а з точки зору функціональності судової влади. Так Д. П. Мартинівський зазначає, що історична ретроспектива стала підґрунтям для виділення серед сучасних міжнародних стандартів прав людини у сфері правосуддя двох основних категорій: стандартів організації та діяльності судової влади в державній системі як органу влади; та стандартів судочинства, що становлять основу правил і процедур, котрі встановлюються для розгляду конкретних справ цими органами судової влади [6, с. 396]. Однак, згідно з думкою Б. М. Пошви, правильно встановити фактичні обставини справи – це міжнародні стандарти для судів першої й апеляційної інстанції [8, с. 15]. Утім, у Ю. Ю. Чуприни знаходимо, що стандарти судочинства можна визначити як систему правових норм, принципів і правових звичаїв, що встановлюють обов'язковий (мінімальний) рівень гарантованості прав особи в судовому процесі та способи реалізації таких прав. Автор визначає, що для належного захисту прав людини,

відповідно до вимог міжнародних та європейських стандартів судочинства, необхідно забезпечити незалежність, неупередженість і належний рівень компетентності суддів; вільний доступ до суду кожної особи; розгляд справи в розумні строки в ході судового процесу, який відповідає вимогам справедливого процесу; повагу до рішень суду з боку органів влади, що має сприяти ефективності та дієвості таких рішень [13].

У вищезазначеному погодимось із думкою Д. П. Мартиновського, оскільки міжнародно-правові стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях однозначно можна поділити на дві групи: 1) стандарти, які застосовуються під час здійснення правосуддя; 2) стандарти, які формують судову владу та організовують її діяльність.

У кожному з цих груп стандартів існують проблемні питання, на які необхідно звернути увагу. Що ж до стандартів, які застосовуються під час здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів, то у вітчизняній науковій думці відсутні дослідження таких стандартів, які діють під час застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Так підставами до застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є, зокрема, вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого з кримінальних правопорушень, передбачених у частинах першій і другій статті 368-3 (Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми), частинах першій і другій статті 368-4 (Підкуп особи, яка надає публічні послуги), статтях 369 (Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі) і 369-2 (Зловживання впливом) Кримінального кодексу України (далі – КК України). А також незабезпечення виконання покладених на її (юридичну особу) уповноважену особу законом або установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення будь-якого з кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368-3, частинах першій і другій статті 368-4, статтях 369 і 369-2 КК України [3].

У Стамбульському плані дій із боротьби проти корупції визначено, що відповідальність юридичних осіб за корупційні правопорушення є міжнародним стандартом, включеним до всіх міжнародних інструментів із питань корупції, а Україні за допомогою організацій, що мають досвід впровадження концепції відповідальності юридичних осіб (такі, як: ОЕСР та Рада Європи), слід розглянути, яким чином запровадити у свою правову систему ефективну та переконливу відповідальність юридичних осіб за корупцію (п. 12) [10].

Відповідно до думки Ю. В. Циганюк, на сьогодні відсутні норми міжнародного публічного права, які би встановлювали та гарантували загальні права юридичних осіб, оскільки сама собою юридична особа – це є та учасниця правовідносин, про яку можна говорити, що в неї є природні права. Наразі необхідно вести мову про аналогію використання системи міжнародних стандартів людини в кримінальному процесі до юридичних осіб, за винятком особливостей природи таких осіб. У кримінальному процесі можуть бути реалізовані такі міжнародні стандарти прав юридичних осіб: 1) право на те, щоби не піддаватися такому поводженню чи покаранню, що порушує ділову репутацію; 2) право на рівність усіх перед законом та право на рівний

захист закону; 3) право на ефективне відновлення в правах компетентним національним судом у випадках порушення основних прав, наданих Конституцією чи законом; 4) право на справедливий судовий розгляд; 5) право на призначення покарання виключно на підставі закону; 6) право на таємницю кореспонденції [12, с. 312-313].

Погоджуючись, зауважимо, що міжнародно-правові стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів, які вчинені уповноваженою особою юридичної особи, не досліджені та потребують наукового переосмислення.

Що ж до стандартів, які формують судову владу та організовують її діяльність і застосовуються в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів, то необхідно зазначити, що вони, окрім того, що ґрунтуються на нормах міжнародних договорів, які регулюють діяльність судової влади в державній системі як органу влади, також засновані на міжнародних договорах, у яких визначені аспекти запобігання та боротьби з корупцією. Такими є наступні: Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003 р. (ратифікована від 18.10.2006 р.), Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) від 27.01.1999 (ратифікована від 18.10.2006) та Додатковий протокол до неї. Не ратифіковані в Україні Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях від 16.12.1996р. та Двадцять принципів боротьби з корупцією від 06.11.1997 р. Зазначені міжнародні документи вміщують положення, які визначають напрямки запобігання та боротьби з корупцією загалом, а також встановлюють стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів для організації діяльності судової влади. Водночас окремого міжнародного документа, який би встановлював основоположні принципи організації та здійснення правосуддя у справах про притягнення осіб до кримінальної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень немає.

Це можна обґрунтувати тим, що міжнародно-правові стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів не відрізняються від загальних стандартів здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях, за винятком суспільної небезпеки корупційних правопорушень, але водночас це не впливає на ефективність кримінального судочинства.

Висновки. Підсумовуючи, необхідно визначити, що міжнародні стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів – це встановлена міжнародними договорами згода, на обов'язковість яких надані Верховною Радою України гарантії здійснення правосуддя щодо фізичних та юридичних осіб у кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів та які забезпечують як дотримання прав таких осіб у кримінальних провадженнях, так і організацію діяльності судової влади.

Використані джерела:

1. Білозьоров Є. В. Міжнародно-правові гарантії як елемент механізму забезпечення прав і свобод людини та громадянина. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18: Економіка і право*. 2011. Вип. 14. С. 63-68.

2. Завальнюк В. Міжнародно-правовий вимір правового буття людини. *Юридичний вісник*. 2013. № 3. С. 17-24.

3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n555>.
4. Кучинська О. П., Фулей Т. І., Бараннік Р. В. Принципи кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини: монографія Ніжин: ТОВ «Видавництво «АспектПоліграф», 2013. 228 с.
5. Кучинська О. П., Циганюк Ю. В. Система міжнародних стандартів прав людини у кримінальному процесі. *Право України*. 2019. № 9. С. 50-64.
6. Мартиновський Д. П. Міжнародні стандарти прав людини у системі українського судочинства. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право*. 2011. Вип. 2. С. 394-402.
7. Паліюк В. П. Застосування судами загальної юрисдикції України міжнародних договорів про права людини. *Європейські студії і право*. 2013. № 1. С. 35-48.
8. Пошва Б. М. Судова влада в Україні як гарантія міжнародних стандартів захисту прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. № 2. С. 5-26.
9. Рабінович П., Венецька О. Міжнародні стандарти прав людини: загальні ознаки, класифікація. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. № 4. С. 18-28.
10. Стамбульський план дій з боротьби проти корупції від 21.01.2004 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04#Text.
11. Стрекалов А. Є. Міжнародно-правові стандарти щодо обмеження основних прав і свобод людини і громадянина. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2012. № 25. С. 507-513.
12. Циганюк Ю. В. Теоретичні та правові основи системи кримінального процесу України: монографія. Хмельницький: ФОП Мельник А. А., 2020. 344 с.
13. Чуприна Ю. Ю. Міжнародні стандарти ефективності судової влади. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 1. С. 446-452. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_1_71.
14. Шмельова Г. Г. Міжнародно-правові гарантії прав людини: загальнотеоретичний аспект. *Правові новели*. 2014. № 1. С. 99-103.
15. Щирба С. Є. Вплив міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів України щодо захисту прав людини. *Європейські перспективи*. 2014. № 7. С. 163-166.

Reference:

1. Bilozorov, Ye. V. Mizhnarodno-pravovi harantii yak element mekhanizmu zabezpechennia prav i svobod liudyny ta hromadianyna (2011). *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 18 : Ekonomika i pravo.-Scientific journal of NPU named after MP Drahomanov. Series 18: Economics and Law, issue 14*, 63-68. [in Ukrainian].
2. Zavalniuk, V. (2013). Mizhnarodno-pravovyi vymir pravovoho buttia liudyny. *Yurydychnyi visnyk.-Legal Bulletin*, 3, 17-24. [in Ukrainian].
3. The Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001 № 2341-III. (2001) N. p. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n555>. [in Ukrainian].
4. Kuchynska, O. P., Fulei, T. I., Barannik, R. V. (2013) Pryntsypy kryminalnoho provadzhennia u svitli praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny: monohrafiia Nizhyn : TOV «Vydavnytstvo «AspektPolihraf». [in Ukrainian].
5. Kuchynska, O. P., Tsyhaniuk, Yu. V. (2019) Systema mizhnarodnykh standartiv prav liudyny u kryminalnomu protsesi. *Pravo Ukrainy - Law of Ukraine*, 9, 50-64. [in Ukrainian].
6. Martynovskyi, D. P. (2011) Mizhnarodni standarty prav liudyny u systemi ukrainskoho sudochynstva. *Naukovyi visnyk Akademii munitsypalnoho upravlinnia. Seriya: Pravo. - Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Administration. Series: Right, issue 2*, 394-402. [in Ukrainian].

7. Paliuk, V. P. (2013) Zastosuvannia sudamy zahalnoi yurysdyksii Ukrainy mizhnarodnykh dohovoriv pro prava liudyny. *Yevropeiski studii i pravo - European Studies and Law*, 1, 35–48. [in Ukrainian].
8. Poshva, B. M. (2015) Sudova vlada v Ukraini yak harantiia mizhnarodnykh standartiv zakhystu prav liudyny. *Biuletен Ministerstva yustytstii Ukrainy - Bulletin of the Ministry of Justice of Ukraine*, 2, 5–26. [in Ukrainian].
9. Rabinovych, P., Venetska, O. (2012) Mizhnarodni standarty prav liudyny: zahalni oznaky, klasyfikatsiia. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy - Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 4, 18–28. [in Ukrainian].
10. Istanbul Anti-Corruption Action Plan of January 21, 2004. (2004) N. p. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_001-04#Text. [in Ukrainian].
11. Strekalov, A. Ye. (2012) Mizhnarodno-pravovi standarty shchodo obmezhennia osnovnykh prav i svobod liudyny i hromadianyna. *Aktualni problemy prava: teoriia i praktyka - Current issues of law: theory and practice*, 25, 507–513. [in Ukrainian].
12. Tsyhaniuk, Yu. V. (2020) Teoretychni ta pravovi osnovy systemy kryminalnoho protsesu Ukrainy: monohrafiia. Khmelnytskyi: FOP Melnyk A. A. [in Ukrainian].
13. Chupryna Yu. Yu. (2011) Mizhnarodni standarty efektyvnosti sudovoi vlady. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia - Theory and practice of public administration*, issue 1, 446–452. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_1_71. [in Ukrainian].
14. Shmelova, H. H. (2014) Mizhnarodno-pravovi harantii prav liudyny: zahalnoteoretychnyi aspekt. *Pravovi novely - Legal short stories*, 1, 99–103. [in Ukrainian].
15. Shchyrbа, S. Ye. (2014) Vplyv mizhnarodno-pravovykh standartiv na diialnist pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy shchodo zakhystu prav liudyny. *Yevropeiski perspektyvy - European perspectives*, 7, 163–166. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 20.07.2020

Хмелевская Н. В.,

кандидат юридических наук, адвокат,
доцент кафедры уголовного права и процесса
Хмельницкого университета управления и права
имени Леонида Юзькова
(г. Хмельницкий, Украина)

Гарматюк В. О.,

аспирант Хмельницкого университета управления
и права имени Леонида Юзькова,
главный государственный ревизор-инспектор
отдела по вопросам предотвращения и выявления коррупции
Главного управления ГПИС в Хмельницкой области
(г. Хмельницкий, Украина)

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРАВСУДИЯ В УГОЛОВНЫХ ПРОИЗВОДСТВАХ В ОТНОШЕНИИ КОРРУПЦИОННЫХ ПРЕСТУПЛЕНИЙ

В статье проанализированы подходы к понятию «международные стандарты в сфере уголовного судопроизводства». Определены их особенности именно в уголовных процессах по коррупционным преступлениям. Выявлены проблемные ас-

пекты их применения. Даны обоснованные выводы по раскрытию понятия «международные стандарты обеспечения правосудия в уголовных процессах по коррупционным преступлениям» как установленные международными договорами, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины; а также гарантий правосудия в отношении физических и юридических лиц в уголовных процессах по коррупционным преступлениям, обеспечивающих как соблюдение прав таких лиц в уголовных процессах, так и организацию деятельности судебной власти.

Ключевые слова: международные стандарты, правосудие, уголовное производство, коррупционное преступление, уголовное судопроизводство, гарантии прав.

Khmelevska N.,

Candidate of Law, advokat, Associate

Professor of Criminal Law and Judiciary

Khmelnytsky University of Management and

rights named Leonid Yuzkov Law

(Khmelnytsky, Ukraine)

Garmatyuk V.,

Graduate student of Khmelnytsky University

of Management and rights named Leonid

Yuzkov, Chief State Auditor-Inspector

of the Department for Prevention and

Detection of Corruption of the Main

Department of the State Tax Service in

Khmelnytsky Region

(Khmelnytsky, Ukraine)

INTERNATIONAL STANDARDS FOR ENSURING THE ADMINISTRATION OF JUSTICE IN CRIMINAL PROCEEDINGS FOR CORRUPTION OFFENSES

The article analyzes the approaches to the concept of "international standards in the field of criminal justice". It is determined that ensuring the administration of justice in criminal proceedings for corruption crimes also implies the need to use international standards of law, taking into account certain features.

The author divides the international legal standards for the administration of justice in criminal proceedings into two groups: 1) the standards used in the administration of justice; 2) standards that form the judiciary and organize its activities.

The paper also examines the problematic aspects of the standards that apply to the application of measures of criminal law to legal entities and determines that the standards that form the judiciary and organize its activities and are used in criminal proceedings for corruption crimes, in addition to being based on norms of international treaties that regulate the activities of the judiciary in the state system as a body of power are also based on international treaties, which define aspects of preventing and combating corruption.

It is substantiated that the international legal standards for ensuring the administration of justice in criminal proceedings for corruption crimes do not differ from the general standards for the administration of justice in criminal proceedings except for the public danger of corruption offenses, while this does not affect the efficiency of criminal proceedings.

As a result, the definition of international standards for ensuring the administration of justice in criminal proceedings for corruption crimes as established by international treaties, approved by the Verkhovna Rada of Ukraine, guarantees of justice for individuals and legal entities in criminal proceedings for corruption crimes and which provide both observance of the rights of such persons in criminal proceedings, as well as the organization of the judiciary.

Keywords: international standards, justice, criminal proceedings, corruption crime, criminal proceedings, guarantees of rights.

DOI: 10.33766/2524-0323.91.159-170

УДК 342.734-054.73:342.734

І. В. Шульженко,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
іноземної філології, українознавства та
соціально-правових дисциплін Донецького
національного університету економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
(м. Кривий Ріг, Україна)

e-mail: shulzhenko@donnuet.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-0414-6686>

СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ГАРАНТІЇ ЩОДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ЗАЙНЯТОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, ПЕРЕМІЩЕНИХ ІЗ НЕПІДКОНТРОЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ

Статтю присвячено вивченню проблеми реалізації та ефективності соціально-трудових гарантій щодо працевлаштування та зайнятості працівників підприємств, які мають статус внутрішньо переміщених осіб. Автор аналізує та обґрунтовує ефективність пільг та переваг, що, відповідно до чинного законодавства, надаються працівникам, які мають статус внутрішньо переміщених осіб при виникненні, зміні та припиненні трудових та соціально-правових відносин. Вирішення поставлених завдань здійснювалось за допомогою використання таких методів, як аналіз та узагальнення наукової, науково-популярної літератури і нормативно-правових актів, що надають пільги та переваги працівникам підприємств, які мають статус внутрішньо переміщених осіб. Автор пропонує внести певні зміни та доповнення до чинного законодавства, котре регулює правовідносини в галузі надання соціально-економічних гарантій працівникам підприємств, які мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: юридичні гарантії, трудові відносини, пільги, переваги, працевлаштування, внутрішньо переміщені особи, підприємства.

Постановка проблеми. Унаслідок збройного конфлікту на сході України відбулося найбільше внутрішнє переміщення громадян, які намагаються працевлаштуватися на підприємствах різних форм власності й господарювання. Законодавча та виконавча влада держави намагається підтримати таких громадян, надаючи їм певні соціально-економічні пільги. Однак реальність сьогодення свідчить, що внутрішньо переміщені особи не в повній мірі соціально захищені, а нормативно-правова база щодо правового захисту внутрішньо переміщених осіб підприємств потребує перегляду й удосконалення.